

Manwa Ontor

Einstein do_ manwa ontor babot' cet'e menkeda; Manwa ontor do_ tinak' hõ ađi jađti cet'et' kanrehõ, bađti kãmi do_ bae bujhađ dađreak'a. Abo do_ mit'ten kađtic' gidra leka, mit'ten ađi marađ library re bolok' kana okađak' pađcir do_ juda juda pađsi reak' puthite sađao akan mit't.en sir.hi lekana. Oka sir.hi do_ amak' jionre a.d.i jađuok' kana ar noage cetan sec'e a.yur idimea. Gidra doe bađaegea, noa ko puthi do_ okoe hõe ol akada. Ona do_ bae bađaea okoe ar cet' leka.

Manwa ontor do_ ađi jađuđan sir muscle organ kana oka do_ ho_řmo_ reak' sanam jaega kore mayađ pamp kate ona do_ oksijen ar jo_m nam reak' jinis ko_ e_mo_k kana. Ona do_ bohok' reak' đarkore, bar pađuđ talare menaka, ar ona do_ 4 gođen đarkore hađiđ akana: bar atria ar bar ventricle. Noa ađi-đali do_ systole (kađtic') ar diastol (pađiađ) hote_te_ đahar-pađiađ kana, oka do_ monđahar-pađiađ nutumte bađaeok' kana.

Ontor ar ona reak' kãmi do_ cet' kana?

Dil do_ manwa ar eđak janwarko reak' mit'ten ađi jađuđan ađi-đali kana. Noa ađi do_ mayađ đahar hote_te_ mayađ pamp e_mo_k kana. Mit' sađote mon ar mayađ đahar do_ ađi jađuđa. Pamp akan mayađ oksijen ar jo_m jinis řisu re_ idiet' kana, menkhan metabolic bebđhar, jelekak ar bõđaiok, pđđor re_ idiet' kana.

Manwa do_ sirjon reak' ađi bhage jinis kanae. Aboak' jotowak' do_ Isorak' tire menak'a. Uni do_ aboe ađur bona ar uniak' kãmi ko_ do_ babon ađgođeda. Isor do_ iđ ar ape jotokoge ac'ak' kãmi lađgit'e kol akat'bona. Uni do_ abo leka kađiđ hudis ren Isor doe bađkana. Abo do_ babon bađaea aboak' bho_g do_ cet' hoyoka? Menkhan uni doe bađaegea aboak' daraekan okte re_ cet' hoyoka. Ar aboak' ran do_ tinak' hađiđ calao idika. Abo do_ babon bađae dađreaka je thođa għađiđ tayom do_ jiwet' bon tahe~na se bađ. Tinak' din se_ jion reak' jađuđ. Enhõ abo do_ ađi marađ kãmi bon benaoda. Noa hudis se_ cinta_ do_ tayo_mte_ ađi jađuok'a se_ bađ ona do_ babon bađae dađreak'a. Enhõ abo do_ astebon tahe~n kana. Abo do_ as kate din bon lekhaeda.

Jodi abo joto ko thor_a ar eken thor_a din la_git' bon hudis lekhan. Tobe abobon goc'len khan id ar am reak' cet' hoyoka? Okareñ calaka? Cet' leka jaega re calao hoyok'a? hae, manwa ontor do tinak' muskilgea. Abo do_ noa dhartire aboren dulariako begor mit' gharić hõ babon jion dareaka. Mit' saote jom, nu, calao, durup, kami, hudis reak' cet' lakti menak'a? Menkhan mit''ten do etak' hore bagiotaka, metak' me gujuka, unre in ar amak' do cet' hoyoka. Ado thor_a thor_ate bon hirina. Jion ar dharti do_ ban thir tahe~na, calao idik kana, calao idik kana ar mit'din do_ thirgea menkhan dharti do_ calao idik kana.

Onate as menak'a je etak'ko ho~ in lagit' ko koejon kana, menkhan nitok' do apnar lagit' koejon reak' okte do hec' akana. Ado_ apnar be_g re_ge_ pe_re_c' ho_yo_k'a. Ente inak' bhage kami, bhage solha, etak' ko goroko, etak' koak' hanti ban, sariak ar sariakte kami. Nit do inak' kami lagit' ban hudis lekhan etak' ho_r do_ in lagit' bako bhabnak'a.

Amak' ontor do_ amak' ho_rmo_re adi jarura, ar amak' ho_rmo_ do_ amak' ontor re adi jarura, banma am bujhau khon hõ barti. Apeak' ontor ar hormo talare noa enec' do_ apeak' ho_rmo_ adi bhage hoe dareak'a, se_ ona do_ barić hoe dareak'a. Apeak' mo_d ar apeak' hudis ari do_ apeak' ho_rmo_ reak' at re_ adi jarura. Noa lekate amak' ontor re dare menak'a.

Bujhau, hudis, bhabna ar kami jeleka ghotna ko lagit' mon do sar kana. Mon-hormo reak' muskil do_ hoyok' kana jinis ar mon reak' sambond bujhau lagit' jarur. Porom pora lekate_, mon ar jinis aema dhao juda juda jinis lekate_ hudiset' kan tahẽkana jahã do mit' etak' khon sadhinte_ tahẽn dareak'a.

Mit'ten adi mo_nj theory menak' ho_r do_ etak' ho_rak' patiau, mon suba, hudis-bicar ar bhabna ko bujhau dareak'a, onate uni do_ akoak' kami ar udgauko adi bhageteye badae dareak'a se bujhau dareak'a. Samajik kami, jogajog, etak' horoko saote sambond lagit' mon reak' theory do adi jarurgea.

Onate delabon nitok'ge some ar okte kana apan apin aboak' apnar kami ar hudisre ba_r.ti bon gand_onok' ma. Ar dha_r.ti muca.t dinre jaejug

t.ha~.ite set.erok' la.git' bhageak' bon ka.mi ma.